
Aloma

Fitxa Tècnica

Títol: Aloma

Autor: Mercè Rodoreda

Editorial: El cangur

Col·lecció: Butxaca

Any i lloc de l'edició: 1969, Barcelona

Núm. de pàgines: 197

Temps i lloc de l'acció

Els fets passen durant l'any 1934 (ho podem comprovar amb el fet de que si llegim la introducció ens ho explica).

Pel que fa al temps que dura l'acció, comença a la primavera (finals de març, principis d'abril) i acaba entre mitjans i finals de l'estiu, algun moment del mes d'agost, tot i que no s'especifica molt precisament. Per tant dura aproximadament entre quatre i cinc mesos.

Els fets passen a Barcelona.

Resum de l'argument

La història comença amb el que recorda Aloma: el suïcidi del seu germà.. Mentre rememora els fets està de camí cap a una botiga de cortines, ja que en necessita unes de noves per a la seva habitació. A la plaça Catalunya es troba amb una gran manifestació. Quan les compra decideix, que sense comentar res a Anna, la seva cunyada, amb el canvi es comprarà algun llibre. Quan ja esta agafant el tren per tornar, recorda que s'ha deixat les cortines així que torna al quiosc però després no té prou diners per tornar a casa amb tren, i va a peu, ensopegant amb un bon xàfec. Al final, quan arriba, xopa, Anna decideix que les posarà a l'habitació del seu germà que ve d'Amèrica.

Després d'aquest petit incident els dies van passant com si res, Aloma cuida de Dani, que no es troba gaire bé, ajuda en les feines a Anna... Fins el dia que ha d'arribar Robert, el germà d'Anna. Amb el Joan, el seu germà, el van a buscar al port. Quan la gent baixa del vaixell provinent de l'Argentina, una gran multitud els impedeix trobar a qui busquen al cap d'una estona, en Joan identifica a Robert. Aloma no el troba gaire interessant. A mesura que passa l'estona, però, s'adona que li pot arribar a agradar. Un cop instal·lat Robert, la família segueix amb la seva vida normal. El temps va passant i entre Aloma i Robert es manté una bona relació: van a passejar junts, intercanvien idees...

Mentrestant, l'estat de salut de Dani va empitjorant. A les nits entre ells dos fan torns per vigilar al nen. Un dia, mentre canvien de torn, sense donar explicacions, Robert l'agafa i li fa un petó. Després d'això els dies van transcorrent , i entre ells dos no hi ha cap mena de contacte, ni tan sols es parlen.

Quan comença l'estiu, per recomanació del doctor, l'Anna s'enduu al Dani a casa d'uns amics a la muntanya, on li tocarà l'aire fresc. Llavors arriba la berbena de Sant Joan, i Aloma, juntament amb en Joan i el Robert, va a passejar per Barcelona. Arriben fins a Montjuïc, on perden de vista Joan. Llavors no li queda més remei que anar amb en Robert. Aquest la convida a un gelat, i com que veuen que el Joan no torna, decideixen tornar a casa. Pel camí quasi no es parlen, però quan arriben ell li torna a fer un petó, i llavors fan l'amor.

Al cap de poc, arriben l'Anna i el Dani. El nen ha emmalaltit molt. En qüestió de pocs dies està esquelètic i no es pot ni aixecar del llit. Una nit, després de parlar amb Aloma, mor. A partir d'aquí, els dies són molt tristos. A en Joan i en Robert no els afecta tant, però Aloma, i sobretot a Anna queden trasbalsades.

Quan encara ningú ho ha superat, el Joan li diu a Aloma que ha de parlar amb ella. Li explica que s'està arruïnant i no té diners per mantenir la família. Li comenta que l'única solució és vendre's la casa. Tot i que hi ha una esperança: fa anar Aloma a casa de la bella Coral per recuperar un valuós anell d'or i brillants que en Joan li havia regalat quan eren amants. Però Coral s'hi nega, diu que l'anell és seu, i Aloma només en treu una discussió més.

Les relacions entre ella i Robert són cada cop més difícils.: ja quasi no es parlen, tot i que de tant en tant se'n van junts al llit.

Un dia endreçant la roba del Robert, li cau la cartera i xafardejant descobreix la foto d'una tal Violeta. Anna li explica que ja ho sabia, que era una noia amb qui festejava a l' Argentina. Li comenta també que és possible que Robert se n' anés per fer-la desesperar. Aloma no sap què fer quan se n' assabenta, tot i que s'ho esperava, perquè feia dies que ell rebia cartes misterioses contínuament, però no li comenta res al Robert, que al cap de pocs dies tornarà a Amèrica.

Ella i Joan el porten al port. Ella es mareja i quasi es desmaia. Allà, Robert, els fa entrar al vaixell, i queden sorpresos dels luxes que té. Joan va sol a donar-hi una volta, però Robert i Aloma es queden al camerino, on tenen l'última trobada. S'abracen i es fan petons per darrer cop, però Aloma no li explica el perquè del seu malestar: està embarassada. Quan s'acomiaden Robert li dóna algunes pessetes a Joan per superar el mal moment que passen. Però de camí a la seu nou habitatge, un pis fosc i tètric, se'ls malgasta en una càmera de fotos. Quan arriben a casa, Aloma li confessa a Anna el secret, i l'Anna es posa histèrica. Aloma a punt de plorar, sense dir-li qui és el pare del seu futur fill, arranca a córrer, camí a la seva casa de tot la vida, que en aquell moment està buida i no hi ha ningú. Quasi depressiva revisa tots els llocs que li fan recordar la seva infància: el jardí, les golfes... Pensa que ha arribat la seva hora, però l'esperança de portar una criatura a la panxa la porta a no suïcidar-se.

Personatges

Es deia així perquè un oncle de la seva mare ho havia volgut.

Aloma i Joan: Germà gran de aloma .Es qui es va fer carrec d'Aloma i en Daniel quan els seus pares van morir.

Entre els dos germans no hi ha gaire relació.

Aloma i Anna: l'Anna és la dona de Joan, la cunyada d'Aloma. Te una molt bona relació amb Aloma, i també sap que el seu marit te relacions amb altres dones.

Aloma i Dani: Dani és el nebot d'Aloma i Robert, el fill d'Anna i Joan. Aloma i Dani, tenen molt bona relació, el nen cau malalt a la masia de uns amics, i acaba morint per la malaltia.

Aloma i Daniel: Daniel era l'altre germà d'Aloma i Joan. Es va suïcidar quan tenia 18 anys, això li va afectar molt a Aloma.

Aloma i Robert: Robert és el germà d'Anna, el cunyat den Joan. Viu a Argentina, però decideix venir a passar uns dies a Barcelona, aquest mante relacions sexuals amb Aloma.

Tipus de novel·la

Parla de com es vivia durant l'any 1934, una època de crisi, fam i pobresa. Tracta els problemes psicològics d'Aloma.

Es podria dir, que si que seria una heroïna, perquè ha de afrontar molts problemes (Mort del seu germà, mort del seu nebot i sobretot quan es queda embarassada) i no té ningú a qui poder-li explicar els seus problemes, ni ningú que l'ajudi.

Com va morir el germà d'Aloma? De quina manera afecta al seu caràcter?

Daniel, va morir als 18 anys, a causa d'un suïcidi, Joan diu que es va suïcidar perquè s'havia quedat estancat als llibres, i no tenia res més.

Això va afectar molt a Aloma, ja que Daniel va ser qui l'havia cuidada quan es van morir els seus pares. Li va canviar molt el caràcter, i es quedava a casa sola abans que sortir amb amics o amigues.

Estructura

Aquesta novel·la està dividida en vint capítols.

És un narrador omniscient i parla en tercera persona (és extern). És omniscient perquè sap el que pensen els altres personatges, i extern perquè ho fa des de fora de la història.

Diàleg:

"Va agafar el nen d'un braçat, li va fer un petó a cada galta, i se'l va endur.

- Apa, que fa bon dia.
- Què és la rosa dels vents?
- Una rosa molt airejada.
- I una goleta?
- Goleta, ruc.
- Què és una goleta?
- Una barca de molta valentia.
- Per què van en barca els pirates?
- Per poder-se tirar a l'aigua. De cap!
- No em cremis!"

Capítol II, pàg. 67

Monòleg:

"No havia volgut repetir la pregunta. Tan distret estava que ni l'escoltava? Li hauria agradat agafar-li el braç perquè el carrer estava mal empedrat però no va gosar. Tot era molt diferent de quan havien sortit de casa. Ho devia fer la son. Ja hauria volgut ser al llit i no tenir la feina de despullar-se."

Capítol IX, pàg. 122

Descripció d'ambient:

"El reixat, més ample, va deixar passar més aire i els arbres va semblar que se n'adonessin. El taronger, amb les taronges agres com fel, tenia les fulles més verdes. Els rosers feien més roses. Era una pena que per aquell carrer no hi passés mai ningú. Acabava dos jardins més enllà amb una paret alta, el vent a penes movia les herbes que naixien ran de les pedres i hi havia una gran quietud com si cada dia fos diumenge."

Capítol I, pàg. 47

Narració:

"Mentre obrien les maletes ella mirava per una finestra els pals i les banderoles dels vaixells. Li va passar pel costat un home molt alt amb un mico a l'espatlla. El vell Cabanes deia que en

un país d'Amèrica hi havia tarongers que feien unes taronges que quan eren madures encara tenien la pell verda, i uns homes que a l'arribada dels vaixells es llançaven al mar i agafaven amb la boca les monedes que els tiraven des de dalt: uns homes prims, de color de cacauet.”

Capítol IV, pàg. 80

Estufades: ?¿?¿?¿

Jacint:

m 1 BOT/JARD Planta herbàcia bulbosa de la família de les liliàcies (Hyacinthus orientalis), de fulles amples i flors diversament acolorides, oloroses, aplegades en raïms densos.

Argentades:

[de argent]

f ant Ungüent a base d'argent emprat per les dones per als afaits.

Arborava:

[1254; d'un ll. vg. *arborare, íd., der. de arbor, -ōris 'arbre']

v 1 tr MAR 1 Posar l'arboradura (d'un vaixell).

2 Alçar (alguna cosa), hissar, especialment una bandera o una ensenya.

3 Posar verticals els remes per saludar.

2 tr Posar dret (especialment una escala) recolzant contra un mur.

3 fig 1 tr Augmentar l'alçària de les onades.

2 pron El mar s'arborava.

4 fig 1 tr Encendre amb grans flames, acalorar excessivament, excitar en alt grau. El vent arborava l'incendi. El teu cinisme m'arbora.

2 pron Arborar-se un incendi. Arborar-se de set, d'amor,

d'indignació.

5 pron Posar-se dret un cavall alçant les potes del davant.

Botent: ¿?¿?¿?¿

Ermini:

[1271; del ll. armēnius (mus) 'rata d'Armènia', perquè d'allà se n'importaven les pells]

m 1 ZOOL Gènere de mamífers de l'ordre dels carnívors, de la família dels mustèlids (Mustela erminea), de pelatge blanc a l'hivern i vermellós groguenc a l'estiu.

2 HERÀLD Folre consistent en un camper d'argent sembrat de cues d'ermini de sable, sense nombre determinat.

Desesmada:

[de desesma]

v 1 tr Fer perdre l'esma.

2 pron Perdre l'esma.

► des_es_mar.

Ampit:

[1839; b. ll. antepectus 'davant del pit'; cf. les variants dialectals antepit, antapit]

m CONSTR 1 Paret que arriba aproximadament a l'alçària del pit i que serveix de protecció.

2 Replà que formen les parets al nivell del travesser inferior de les finestres

HOM: empit.

Esbarrellada: ¿?¿?¿?

Lleba: [1803; probablement de l'àr. vg. ḥallāba 'mena de balda',
potser d'una forma dialectal *halleba]

f CONSTR/FUST Falleba

HOM: lleva.

8. A la novel·la van apareixent tot de trets distintius que ens ajuden a conèixer els personatges. Fixeu-vos en els que teniu tot seguit i decidiu a quin dels personatges podem atribuir-lo.

- 1- Tot l'amoïnava i la marejava. Anna
- 2- Sortia sempre que volia i anava a ballar i al teatre sense donar explicacions. Coral
- 3- Cada vegada es sentia més presonera i més dominada. Anna
- 4- Es conformava i, a la seva manera, era feliç. Aloma
- 5- S'espantava de les malalties perquè no tenia ganes de patir. Joan
- 6- Uns ulls brillants que feien angúnia. Dani
- 7- Plena de tendresa. Aloma
- 8- Fina, però una mica descarada. Aloma
- 9- És com el plat de sopa que cada dia et posen a taula. Anna
- 10- Vivia en un altre món entre coses que mai no el deixarien. Robert
- 11- Indiferent, vivia al marge i no s'adonava de res. Joan
- 12- Els peus eren molt blancs, amb la pell que semblava de seda i amb els talons rosats, com si no haguessin caminat mai. Coral
- 13- No sabia plantar cara. Joan
- 14 Una persona amb molt poc sentit del deure obligada a tenir sentit del deure. Joan
- 15- Estimaria altres dones perquè no podia tenir dones a la seva vora. Robert
- 16- Graciosa. Coral
- 17- Si no volia morir asfixiada s'hauria de defensar amb les dents. Aloma
- 18- Mai no havia tingut iniciativa. Anna
- 19- Es sentia culpable i no sabia de què. Aloma
20. La gent li agradava molt poc i de seguida se'n cansava. Aloma

Bibliografia

Mercè Rodoreda i Gurguí neix a Barcelona, al barri de Sant Gervasi, el 10 d'octubre de 1908. És coneguda sobretot com a novel·lista i contista, però escriu també unes quantes obres dramàtiques i poesia lírica. La seva infantesa és solitària. D'una banda és filla única i, de l'altra, no es relaciona amb infants de la seva edat perquè només va a escola entre els set i els deu anys i, encara, en dos centres diferents.

Creix en un ambient de barri tranquil i envoltada de l'amor del seus pares i, sobretot, del seu avi, que li sap inculcar la passió per la lectura i per les flors, aspectes que reflectirà després en la seva obra literària. La mort de l'avi, quan ella té dotze anys, marca la seva adolescència.

El 1928, es casa amb el seu oncle matern, catorze anys més gran que ella, Joan Gurguí, que havia marxat a Amèrica molt jove i n'ha tornat amb una certa fortuna econòmica el 1921. Ella té només vint anys. Aquest matrimoni, mai acceptat per ella, i al qual es veu abocada, i el naixement del seu únic fill, Jordi Gurguí, el 1929, es converteixen, per l'autora, en una experiència traumàtica i, encara més al final de la seva vida, quan ella mateixa, que sempre havia guardat zelosament el secret, es culpabilitza en cercles molt reduïts d'amics de la malaltia mental que afectarà el seu fill, a partir dels quaranta anys, i que l'obligarà a ser internat a l'Institut Psiquiàtric Pere Mata de Reus.

És a partir d'aquells fets de joventut que, a inicis dels anys trenta, Mercè Rodoreda tria la literatura com una alternativa d'evasió d'aquell entorn clos i decebedor que ha patit.

Inicia així una carrera de gran regularitat i de perfeccionament progressiu, que es manifesta en les col·laboracions als diaris i revistes de més prestigi d'aquells anys, generalment en forma de contes (Meridià, Mirador, Revista de Catalunya) i, també, amb la publicació de novel·les que, exceptuant-ne l'última, l'autora acabarà rebutjant en bloc i que no inclou en les seves Obres completes: Sóc una dona honrada (1932), Del que hom no pot fugir (1934), Un dia en la vida d'un home (1934), Crim (1936), i Aloma (1938), que va guanyar el premi Crexells.

Aquests són anys de molta activitat, durant els quals l'escriptora treballa al Comissariat de Propaganda de la Generalitat de

Catalunya i és membre activa de la Institució de les Lletres Catalanes. També són anys viscuts intensament des de la perspectiva sentimental. Ho palesa la seva relació, potser platònica, amb el polític trotskista Andreu Nin i amb el novel·lista i promotor cultural Francesc Trabal, un dels puntals del Grup de Sabadell fundat amb el poeta Pere Quart.

El 21 de gener de 1939 emprèn el camí de l'exili. S'instal·la amb altres escriptors catalans (Pere Calders, Joan Oliver/Pere Quart, Armand Obiols, Xavier Benguerel, Francesc Trabal, Agustí Bartra, Anna Murià i Cèsar August Jordana) al castell de Roissy-en-Brie, a vint-i-cinc quilòmetres de París [vegeu una descripció d'aquesta residència d'exili a la pàgina de l'escriptora Anna Murià].

En aquell refugi d'exili, l'autora enceta una intensa i complicada relació sentimental amb Armand Obiols, pseudònim de Joan Prat i Esteve, casat amb la germana de l'escriptor Francesc Trabal, i que durarà fins a la mort d'Obiols, a Viena, el 1971. La majoria dels escriptors catalans exiliats embarquen cap a Amèrica, però Mercè Rodoreda i Armand Obiols opten per quedar-se a França. Assisteixen a l'entrada dels nazis a París i han d'emprendre la fugida a peu cap a llocs més segurs.

Viuen a Llemotges i a Bordeus. Però es tornen a instal·lar a París el 1946. És una època de duresa de supervivència durant la qual, segons la mateixa autora, «escriure semblava una ocupació espantosament frívola». D'altra banda, la precarietat econòmica (cus a preu fet) li impedeix tenir la tranquil·litat necessària per dedicar-se amb continuïtat a la seva obra literària.

Sembla, però, que cal situar l'activitat dramàtica de Mercè Rodoreda en aquests primers anys de l'exili (1940-1950), quan a Catalunya encara no s'ha perdut l'esperança de restaurar la legitimitat republicana i quan l'autora té ben present la capacitat de projecció que el teatre català ha tingut en la preguerra. De tota manera, fins a l'any 1979 no es representarà cap de les seves obres a Catalunya, i la seva publicació serà ben tardana, deu anys després de la seva mort.

Cap al 1946, després d'una etapa de dubtes i de malviure en l'àmbit afectiu, comença a escriure poesia lírica. Fa uns quants sonets que li donaran la idea per a un recull poètic que s'hauria de dir Mòn d'Ulisses, en el qual treballarà intermitentment fins a ben entrats els

anys cinquanta. Nou d'aquests sonets es publiquen a la Revista, el 1947; a més, guanya la Flor Natural als Jocs Florals de Londres, el 1947, els de París, el 1948, i els de Montevideo, el 1949, on és proclamada Mestra en Gai Saber.

L'estabilitat econòmica li arriba amb la feina que Armand Obiols obté el 1954 com a traductor a l'organisme de les Nacions Unides, a Ginebra, i això propicia que Mercè Rodoreda entri en una etapa de creativitat enorme: recull els contes que tenia dispersos en diferents revistes de l'exili, n'hi afegeix d'inèdits i trenca el seu silenci de vint anys amb Vint-i-dos contes (1958), que obtindrà el premi Víctor Català 1957, i que l'esperona a redactar, gairebé alhora, les novel·les Jardí vora el mar, La plaça del Diamant i La mort i la primavera.

El 1960 envia La plaça del Diamant (amb el títol Colometa) a la convocatòria del premi Sant Jordi del 1960, i n'és eliminada per un jurat que tenia, entre altres membres, l'escriptor Josep Pla. Sembla que el títol de Colometa fa dir a Pla que es tracta d'una "novel·leta cursi" i el guanyador d'aquella convocatòria acaba sent un autor desconegut, Enric Massó, que després no continua la seva carrera literària. El 1961, envia La mort i la primavera a la convocatòria del mateix premi i també n'és eliminada.

La publicació de La plaça del Diamant (1962), gràcies a una recomanació de l'escriptor i assagista Joan Fuster, que també ha format part del jurat del premi Sant Jordi del 1960, i que n'ha parlat amb l'editor i escriptor Joan Sales, contribueix a la seva consolidació definitiva i li assegura una relació estable amb el món editorial que continuarà sempre amb el segell del Club Editor i la direcció editorial de Joan Sales.

L'any 1966, li atorguen, finalment, el premi Sant Jordi per El carrer de les Camèlies, sense que l'autora s'hi hagi presentat, ja que aquell any la convocatòria ha decidit distingir una obra ja publicada. Aquesta novel·la rep posteriorment dos premis més, el de la Crítica (1967) i el Ramon Llull (1969). Després vindran La meva Cristina i altres contes (1967), Jardí vora el mar (1967) i la segona versió d'Aloma (1969).

Amb la mort sobtada d'Armand Obiols, el 1971, s'accentua la seva solitud a Ginebra (on viu en un apartament davant del llac Léman) i, el 1972, en una estada a Romanyà de la Selva, decideix construir-hi

un xalet i retornar a Catalunya. A Romanyà acabarà la novel·la Mirall trencat (1974), considerada per molts la més sòlida de la seva producció, a la qual seguiran Semblava de seda i altres contes (1978), Tots els contes (1979), Viatges i flors (1980) i Quanta, quanta guerra... (1980).

En aquesta etapa de retorn a Catalunya, és membre i Sòcia d'Honor de l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana i li és atorgat el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes el 1980. Afectada d'un càncer, declarat en molt poc temps, mor en una clínica de Girona, el 13 d'abril de 1983, i és enterrada a Romanyà de la Selva. Deixa com a hereu del llegat literari l'Institut d'Estudis Catalans, que posteriorment crearà la Fundació Mercè Rodoreda.

El 1985, l'escriptora Anna Murià accedeix a publicar la correspondència (Cartes a l'Anna Murià: 1939-1956) que li havia adreçat Mercè Rodoreda des de la seva discreta existència a Llemotges, París, Bordeus i Ginebra i que desvetlla les dificultats i les angoixes de tota mena que ha patit l'escriptora a l'exili i també alguns processos d'escriptura de les seves obres. El 1986 s'edita pòstumament la novel·la inacabada La mort i la primavera.

Des de 1998 es convoca el premi Mercè Rodoreda de contes i narracions, en homenatge a l'autora. El conjunt de la seva obra es continua reeditant i traduint constantment.

http://www.escriptors.com/autors/rodoredam/pagina.php?id_sec=1798

Opinió personal

El llibre no m'ha desagradat, el tema és entretingut, i són temes molt realistes, una mica tràgic tot, però molt realista.

El que passa, es que es fa molt lent de llegir, detallen massa, i fan que el llibre es faixi pesat i fins i tot en algun moment avorrit.

Es una novel·la interessant, per gent de la nostra edat, perquè es veu un estil de vida, el que porta Aloma molt marcat per la seva infantesa (la mort dels seus pares i el suïcidi del seu germà li afecta molt).

